

Bijbelstudie 7 Jakobus

1. Zingen Psalm 101: 2, 3 en 7
2. Gebed
3. Lezen Jakobus 4: 1 – 12
4. Mededelingen: briefje secretaresse
5. Inleiding

In **vers 1** komt Jakobus met een indringende vraag, maar in het vervolg geeft hij in de volgende verzen het antwoord. De toon die hij aanslaat is behoorlijk fel: krijgen, vechterijen, oorlogen dat zijn niet mis te verstane woorden. Als zou er zelfs sprake zijn van wapens. Waarom die felheid? Jakobus kan die zaken in een christelijke gemeente niet plaatsen. *Vanwaar* in vers 1 correspondeert met van *boven* uit vers **15 en 17 van hoofdstuk 3**. Zijn tweede vraag wijst erop dat het niet om uiterlijke oorzaken gaat, maar om de diepere wortel: de wellusten van het zondige hart. Die hartstochten voeren als het ware oorlog. De oude natuur en de nieuwe natuur voeren krijg, voeren oorlog. Uit die lusten, begeerten komt het begeren voort, dat **verkeerd van aard** is.

Vers 2 geeft een nadere omschrijving hoe e.e.a. in zijn werk gaat. Het begeren leidt niet tot blijvend bezit, niet tot duurzaamheid. Dat benijden in vers 2 moeten we overdrachtelijk verstaan: u voedt moorddadige gedachten, u gaat daarbij over lijken. Jakobus denkt hieraan een gezindheid die de ander wil liquideren, uit de weg wil ruimen. Maar zo gaat Jakobus verder: wat jullie voor ogen staat kun je toch niet bereiken. Het haalt allemaal niets uit omdat ze *niet bidden*. *Gij hebt niet* uit vs. 2 slaat terug op het eerste deel van dit vers: ze gaan de weg van het gebed niet. De overwinning wordt niet behaald door krijgen, vechten, oorlog voeren, dat is een vleselijke strijd, die tot niets dan ellende leidt. Het is wel radicaal gesteld, dat ze niet bidden (eind vs. 2), maar hij komt er in **vers 3** op terug, door te zeggen dat ze het wel doen, maar... zij krijgen van God niet het door hen gevraagde. Wellicht lijkt het of Jakobus tegen zijn eigen benadering in gaat, maar hij geeft gelijk opheldering: omdat hun bidden *verkeerd gericht is*. Zij bidden enkel uit zelfzuchtige overwegingen. Wat vragen zij aan de Heere? Om dingen die zij voor de bevrediging van hun lusten denken nodig te hebben. Om in hartstocht door te brengen. Dit alles staat lijnrecht tegenover het bidden uit een oprecht hart. Dat zal wel door God verhoord worden. Opnieuw komen de hartstochten weer ter sprake, dat bewijst wel dat

vs. 1, 2 en 3 één geheel vormen. De wortel van al het geruzie komt voort uit de hartstochten. Jakobus spaart zijn lezers niet. **Vers 4:** De krachtigste termen komen naar voren: overspelers, overspeleressen, etc. *Waarom spreekt hij ze zo aan?* Omdat Jakobus de bevrediging van hun hartstochten ziet als een vorm van overspel met de wereld. We moeten hier denken aan geestelijk overspel en niet aan uitpattingen op seksueel gebied. Denk aan het ontrouw zijn aan de HEERE in het O.T: wordt ook gezien als geestelijke echtbreuk. De Heere Jezus spreekt ook op een soortgelijke manier over zijn ongelovige tegenstanders : boos en overspelig geslacht (Matth. 12:39 vgl. Marc. 8:38). In plaats van het *'zichzelf onbesmet bewaren van de wereld'* maken zij zich nu schuldig aan *'liefde voor de wereld'*. En zij kunnen weten, dat dit neerkomt op *'vijandschap tegen God'*. De conclusie is duidelijk: wie er de voorkeur aan geeft een vriend van de wereld te zijn, wordt tot een vijand van God. Hier kan onmogelijk sprake zijn van een **compromis**.

Vers 5 is niet zo gemakkelijk te begrijpen. De twee vragen die gesteld worden houden nauw verband met wat Jakobus onder de aandacht heeft willen brengen. Hij beroept zich op *Woord en Geest*. De lezers zijn toch niet van mening dat de Schrift tevergeefs, zonder rede spreekt als gezegd wordt: De Geest, Die in ons woont, heeft toch geen lust tot nijdigheid (Numeri 11:29). De Heilige Geest laat Zich toch niet verleiden tot praktijken, die onder hen gebeuren. Afgunst, nijdigheid wordt ook verbonden met de na-ijver van God. Hij eist die helemaal voor Zichzelf op en duldt geen overspel met de wereld.

Vers 6: De Heilige Geest kunnen we geen afgunst toedichten, maar juist Die Geest geeft genade en dat niet karig, maar in ruime mate. Taalkundig gaat het hier niet alleen over de vergrotende trap, maar over de overtreffende trap: de *grootst mogelijke* genade. God wederstaat de hovaardigen, maar de nederigen geeft Hij genade. Nu wordt wel een voorwaarde genoemd en ook een Schriftplaats: Spreuken 3:34 vgl. 1 Petrus 5:5b). Wat is die voorwaarde voor het ontvangen van de genade? Een nederige gezindheid. 'Wie zichzelf verhoogt, zal vernederd worden, maar wie zichzelf vernedert zal verhoogd worden. Dit is regelrecht ook uit de woorden van de Heere Jezus te halen (Matth. 18:4; 23:12 en Luc. 14:11). Jakobus sluit daar bij aan.

Vers 7: Waaruit blijkt die nederigheid? Dat de zondaar zich aan God onderwerpt. Jakobus roept daar in de gebiedende wijs toe op. Aan het zich

onderwerpen aan God zit ook een andere kant, een keerzijde: de duivel weerstaan, tegenstand bieden, bestrijden. De tegenstelling God en de wereld is ten diepste er een van God – duivel. De naam duivel betekent diabolos = uit- en door elkaar gooien. De duivel bewerkt niets liever dan chaos. Maar als hij merkt dat iemand genade van God ontvangen heeft, ligt hier een belofte: hij zal van u vlieden. De gelovigen hebben vanuit het Woord deze toezegging.

In vs. 8 opnieuw een gebiedende wijs: in nauwe samenhang met het zich aan God onderwerpen. Het naderen tot God heeft alles te maken met de priesterdienst uit het O.T. Terugkeren tot God. Concreet moeten zij terugkomen van al die oorlogen, gevechten en krijgen. Doen zij dat, dan zal God ook tot hen wederkeren, tot hen naderen. In **vers 8b** begint een serie werkwoorden in de gebiedende wijs (zeven), die een zekere eenheid vormen. Welke zijn dat? Reinigt de handen, (priesterdienst: eerst handen wassen en reinigen), zondaars, zuivert de harten laat zien dat het wassen een geestelijke betekenis heeft. Dubbelhartigheid moeten ze laten varen, want hun harten zijn verdeeld tussen God en de wereld. Er moet een grote verandering komen, zowel in gezindheid (innerlijk) als in hun gedrag (uiterlijk).

Vers 9: Ze moeten zich gedragen als ellendigen (hun ellende beseffen), treuren en wenen. Jakobus is hier een boeteprediker, die zijn lezers wil bewegen tot verootmoediging en bekering. Dan volgt een gebiedende wijs met betrekking tot het gedrag grondig te veranderen. Niet dat luchthartig lachen, uitbundig lachen, de hartstochten laten botvieren. Wereldse vreugde moet plaatsmaken voor neerslachtigheid en verslagenheid over hun zonden. (zie Jakobus 1:2 maar met een heel andere inhoud).

Vers 10 geeft een samenvatting en bestaat uit een vermaning en belofte, dit grijpt terug naar vs. 6, de vermaning vloeit daar uit voort. Omdat God de ootmoedigen genade geeft, is het voor hen zaak – zo houdt Jakobus hier zijn lezers voor - , dat zij zich voor Hem vernederen. En mogen zij dat doen, dan zal Hij hen verhogen. Dat is de belofte van Zijn kant. Hun bekering zal hen heil brengen. Dit sluit nauw aan bij de het onderwijs van de Heere Jezus (*Matth. 18: 4; 23: 12; Luc. 4:11; 18:14*)

Spreekt geen kwaad van elkaar (vs. 11 en 12)

De aanspraak **broeders** wijst op het begin van een nieuw gedeelte. Toch staat zij niet los van het voorgaande. Het waarschuwen voor kwaadsprekerij heeft zeker te maken met 'oorlogen' en 'gevechten'. Ruziën gaat altijd gepaard met belasteren van elkaar. Er staat letterlijk: *niet ten nadele spreken van elkaar*. In het O.T. werd dit al sterk veroordeeld. Het begint met *oordelen*, maar loopt vaak uit op *ver-oordelen*

Twee keer het gebruik van 'broeders' betekent dat e.e.a. juist in *de gemeente* niet mag voorkomen. De eenheid binnen de gemeente wordt verstoord. Voor Jakobus is dit meer dan *overtreding*. Zo wordt de wet van de liefde belast. Je werpt je dan op als rechter, een plaats die alleen God toekomt. Wij moeten de wet niet *oordelen of veroordelen*, maar de wet juist *doen*. Ons door de wet laten richten op al onze wegen. Nog één overweging voegt Jakobus aan het voorafgaande toe. Wij mogen niet in de rechten van God treden. Maar ook mogen we niet over de wet oordelen. Ook niet over een ander mens oordelen. *God is bij machte te behouden en in het verderf te storten*. Vandaar ook zijn vraag aan het eind van dit vers: 'Doch wie zijt gij, die over een ander oordeelt? God is Rechter, Die beslist, Die als aller oppervoogd, deez' vernedert, dien verhoogt. Als wij de plaats van God innemen, is dat het tegenover gestelde van het zich *vernederen* voor Hem.

Zingen Psalm 75: 4